

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp over paneelweides en zonneparken.

Aan de leden van de gemeenteraad,

Op 4 maart 2025 heeft de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over paneelweides en zonneparken, het antwoord vindt u onder de vraag:

Aantallen industriële paneelweiden

1. Kunt u aangeven hoeveel van deze industriële paneelweiden er momenteel binnen de gemeente Den Helder zijn?

In de gemeente bevinden zich enkele tientallen zonnestroomprojecten, waarvan de meeste op daken. Over het algemeen worden grondgebonden zonneparken gezien als grootschalig vanaf ongeveer twee hectare (ha). Binnen de gemeentegrenzen bevinden zich momenteel vier grootschalige gerealiseerde zonneparken (de Dogger, Jutterszon, Kooypunt en Heldair I) en één in aanbouw (Heldair II).

- Zonnepark 1: de Dogger van ProfiNRG, locatie Burgemeester Ritmeesterweg.
- Het oppervlak is 8 ha, het geschatte vermogen betreft 7,5 megawatt met een jaarlijkse productie van circa 7 gigawattuur.
- Zonnepark 2: Jutterszon van Enerparc, locatie Burgemeester Ritmeesterweg.
- Het oppervlak is 3 ha, het geschatte vermogen betreft 3,1 megawatt met een jaarlijkse productie van circa 3 gigawattuur.
- Zonnepark 3: Kooypunt van Vattenfall, locatie Mastenmakersweg (Kooypunt).
- Het oppervlak is 15 ha, het geschatte vermogen betreft 13 megawatt met een jaarlijkse productie van circa 12 gigawattuur.
- Zonnepark 4: Heldair I van Ecorus, locatie oostkant Luchthavenweg (Kooypunt).
- Het oppervlak is 10 ha, het geschatte vermogen betreft 9 megawatt met een jaarlijkse productie van circa 8 gigawattuur.
- Zonnepark 5: Heldair II van Ecorus, locatie westkant Luchthavenweg (Kooypunt).
- Het oppervlak is 18 ha, het geschatte toekomstige vermogen betreft 25 megawatt met een jaarlijkse productie van circa 23 gigawattuur.

Er zijn op dit moment geen nieuwe aanvragen voor de aanleg van een grootschalig zonnepark (of een windturbine) bij het college ingediend.

2. Hoeveel hectare grond is hiervoor in gebruik?

In totaal bedraagt het bruto ruimtebeslag van de grootschalige zonneparken ongeveer 55 hectare (zie ook de beantwoording van vraag 1). Per zonnepark wordt ongeveer 70% van het bruto oppervlak ingenomen door zonnepanelen. Het resterende oppervlak betreft ruimte tussen de zonnepanelen en ruimte voor landschappelijke inpassing (nollen, bermen, sloten, etc.).

Huurcontracten grond

3. Wat zijn de huidige afspraken en looptijden van de huurcontracten voor de gronden die worden gebruikt voor deze industriële paneelweiden?

De looptijd van de huurcontracten en vergunningen is in alle gevallen 25 jaar. In de overeenkomst van het zonnepark 'Jutterszon' is geregeld dat deze grond na 15 jaar in 2033 eventueel afgekocht kan worden.

4. Welke opbrengsten genereren deze contracten voor de gemeente?

Voor het zonnepark 'Jutterszon' wordt per jaar € 12.000,- ontvangen. De jaarlijkse inkomsten (retributie) voor het zonnepark Kooypunt, grond in eigendom van Port of Den Helder, bedragen € 121.000,-. De overige zonneparken bevinden zich niet op gemeentelijke gronden.

Financiële baten en vergelijking met woningbouw

5. Kunt u inzicht geven in de totale jaarlijkse inkomsten die voortvloeien uit deze industriële paneelweiden?

Wij kunnen alleen inzicht geven in de totale jaarlijkse inkomsten van gemeentelijke gronden (zie de beantwoording van vraag 4).

6. Heeft het college overwogen of de opbrengsten voor de gemeente niet structureel hoger zouden zijn wanneer deze gronden (deels) zouden worden ingezet voor woningbouw of andere bestemmingen?

Niet alle gronden waar zonneparken zijn gerealiseerd zijn geschikt voor woningbouw. In de tijd dat de zonneparken zijn gerealiseerd (en in de jaren daarvoor voorbereid) had de gemeente nog geen woningbouwopgave. Ook de vraag naar bedrijventerrein was niet aanwezig. De gemeente had indertijd wel een duurzaamheidsopgave. Door plaats te bieden aan zonneparken werd indertijd een impuls gegeven aan de duurzaamheidsopgave, kregen braakliggende gronden een tijdelijke invulling. Omdat de invulling tijdelijk is, is de grond straks weer beschikbaar voor een bestemming waar op dat moment behoefte aan is.

7. Is hier een kosten-batenanalyse van gemaakt, en zo ja, kunt u deze delen?

De gemeente is vergunningverlener voor initiatieven waarvan wij geen grondeigenaar zijn. In het geval het om gemeentelijke grondeigendom gaat is indertijd een afweging gemaakt. Het was op dat moment niet zinvol om een kosten-batenanalyse te maken omdat er geen vraag was voor andere initiatieven op deze grond en hier ook geen zicht op was.

Aansluiting op het elektriciteitsnet

8. Zijn alle industriële paneelweiden en eventuele windparken volledig aangesloten op het elektriciteitsnet?

Ja, de vijf onder vraag 1 genoemde grondgebonden zonneparken zijn aangesloten, of hebben een toezegging voor een aansluiting op het elektriciteitsnet ontvangen, voor de formele aankondiging van het congestiemanagement van de netbeheerders Alliander en TenneT van oktober 2023. Dit geldt ook voor de huidige gerealiseerde windturbines.

9. Zijn er knelpunten in de netcapaciteit die de opbrengst of verdere uitrol belemmeren?

Het is de verwachting dat aanvragen voor nieuwe zonneparken en windturbines op de wachtlijst van netbeheerder Alliander zullen worden geplaatst, en pas worden aangesloten op het moment dat er capaciteit beschikbaar komt. Gezien de ernst van de congestieproblematiek, met name in Noord-Holland Noord, is het niet de verwachting dat er capaciteit beschikbaar komt voor 2036.

Hoewel er knelpunten zijn qua netcapaciteit, is het nog steeds mogelijk zon en wind te realiseren, eventueel in combinatie met energieopslag. De opbrengsten worden dan lokaal benut, bijvoorbeeld in de wijk, in een productieproces of via omzetting in andere vormen van energie (warmte, biobrandstoffen, waterstof en dergelijke). De waterzuiveringsinstallatie in Den Helder, bijvoorbeeld, kan de (toekomstige) lokaal opgewekte zonne- en windstroom vrijwel volledig benutten voor het eigen verbruik.

Voordeel voor inwoners

10. Krijgen inwoners van de gemeente Den Helder de mogelijkheid om tegen een gereduceerd tarief energie af te nemen van deze industriële paneelweiden?

Dit is afhankelijk van het zonnepark. Voor de Dogger neemt de Noordwest Ziekenhuisgroep de stroom lokaal af. Voor Jutterszon geldt dat particulieren kunnen deelnemen in de investering en rendement ontvangen.

Voor de zonneparken Kooypunt en Heldair I en II geldt dat de stroom via het landelijke elektriciteitsnet wordt gedistribueerd. Er wordt onderzoek gedaan of het mogelijk is om een deel van de stroom vanuit Heldair II lokaal op te slaan en te benutten voor het laden van elektrisch vervoer waarmee het elektriciteitsnet mogelijk kan worden ontlast.

11. Zo ja, hoe is dit geregeld en welke voordelen biedt dit de lokale bevolking? Zo nee, waarom niet?

Hoe de afname van de stroom wordt geregeld, is aan de eigenaar van het zonnepark. De gemeente is geen partij in deze. De gemeente streeft ernaar om lokaal opgewekte zonnestroom ook lokaal te benutten maar dit is niet altijd mogelijk, onder andere omdat de meeste industriële zonneparken zich niet in de buurt van de afname (gebouwde omgeving) bevinden.

Windmolens

12. Hoeveel windmolens staan er binnen de gemeentegrenzen, en wat is de totale productiecapaciteit?

Een windmolen wordt gezien als grootschalig (industriële schaal en ruimtebeslag) boven de 100 kilowatt. Er bevinden zich negen windmolens binnen de gemeentegrenzen waarvan vier groter dan 100 kilowatt. Alle vier bevinden zich nabij gemaal Helsdeur aan de zuidoostkant van Het Nieuwe Diep.

- Turbine 1: 800 kilowatt van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Turbine 2: 600 kilowatt van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Turbine 3: 660 kilowatt van windmolenvereniging De Eendragt
- Turbine 4: 225 kilowatt van windmolenvereniging De Eendragt.

De totale geschatte capaciteit van deze vier turbines bedraagt 2,3 megawatt met een jaarlijkse opbrengst van ruim 5 gigawattuur.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft plannen voor de bouw van een derde turbine ten noorden van de andere twee.

13. Welke (financiële) opbrengsten levert dit de gemeente op?

Deze windmolens staan niet op gemeentelijke grond. De financiële opbrengsten zijn hierdoor niet bekend. Wel draagt de lokaal opgewekte duurzame energie bij aan het bod voor de Regionale Energiestrategie (RES).

14. Gelden voor deze windmolens vergelijkbare afspraken met betrekking tot grondhuur en/of exploitatie, en zijn er daarnaast ook mogelijkheden voor inwoners om tegen gereduceerd tarief windenergie af te nemen?

Vanuit vastgoed lopen voor windmolens onderstaande contracten:

- Windturbine Helderse Vallei 7A (erfpacht en recht van opstal) de Eendracht
- Windmolen Ambachtsweg (erfpacht) Langelaan Windenergie

In overeenkomsten grondhuur en/of exploitatie zijn geen aanvullende afspraken gemaakt over opwekking / verbruik van energie of een mogelijkheid voor afname van gereduceerde tarieven.

In Den Helder is de Helderse coöperatieve windmolenvereniging De Eendragt actief. Zij hebben in het verleden certificaten voor windenergieprojecten uitgegeven (<https://www.eendragt.nl/>).

Algemene bijdrage aan gemeentelijke inkomsten

15. Kunt u uiteenzetten in hoeverre deze industriële paneelweiden en windmolens daadwerkelijk bijdragen aan de gemeentelijke inkomsten?

Zoals beantwoord bij vraag 4 bedragen de inkomsten voor zonneparken in de gemeente en Port of Den Helder in totaal € 133.000,- per jaar.

16. Zijn er subsidieregelingen, vergoedingen of andere (indirecte) inkomsten die de gemeente Den Helder hierdoor ontvangt?

De gemeente explodeert zelf geen initiatieven waarvoor een subsidie SDE++ is verkregen.

17. In hoeverre zijn de netto-opbrengsten uit deze projecten van invloed op de begroting van de gemeente?

De netto-opbrengst zoals beantwoord bij vragen 4 en 15 is op de gehele gemeentelijke begroting geen substantieel bedrag.

Milieu-impact en landschappelijke waarde

18. Heeft het college een evaluatie laten uitvoeren naar de ecologische en landschappelijke impact van de industriële paneelweiden en windmolens binnen onze gemeentegrenzen? Zo ja, kunt u de uitkomsten hiervan delen?

Vergunningaanvragen voor de realisatie van zonneparken moeten voldoen aan provinciaal- en gemeentelijk beleid. De zonneparken die zijn gerealiseerd zijn passend binnen dat vastgesteld beleid.

19. In hoeverre worden biodiversiteit en behoud van landschappelijke waarden meegenomen in de afweging bij de plaatsing van deze installaties?

Bij de aanvraag van een vergunning moet een ruimtelijke onderbouwing worden geschreven waar ook dit soort aspecten worden meegewogen. De provincie heeft in samenwerking met vele stakeholders voor de inpassing van zonneparken in het Noord-Hollandse landschap een "Kwaliteitsimpuls Zonneparken" opgesteld.

Den Helder, 1 april 2025.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

K. (Koen) van Veen
secretaris